

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Francija in Nemčija.

Delo Previdnosti ali ironija usode! Na zahodu našega kontinenta živita dva naroda, ki sta si tako različna po svojem značaju in katerih dosedanje medsebojno življenje je sam boj prijateljstva s sovraštvom. V obeh narodih živi danes spomin svetovne vojne in njene predzgodovine, ki ju loči močnejše od prej.

Da govoriš kateremukoli Nemcu o Francozih in mu jih hočeš slikati v lepši luči, naletiš na silovit odpor. Še malemu šolarčku se je uko-reninila pod imenom Francoza predstava neprijatelja, odrastlemu narodu pa je francoski narod kratko „der Feind“. Ja niti na visokih šolah ne najdeš širokogrudnejša nazora. Tako značilni so za sedanjost nemško miselnost ljudi, ki v svojih spominih na svetovno vojno obstajajo najraje pri onih dogodkih, ko je nemška „Berta“ bruhala iz železnega žrela svoje kroglice tik pred francosko metropolo — Pariz. In njim je najžalostnejši trenutek svetovne vojne, ko so se morali nemški odposlanci prisiljeni podati v taisti Pariz prositi za mir. Nemško-francoska fronta svetovne vojne je ena sama dolga vrsta najlutejših bojov in najgrozovitejšega sovraštva.

Francoski narod je romanskega debla, v njem je ukoreninjen močan patriotizem in silna narodna zavest. Južno romansko pokolenje je dalo Francozom obilo smisla za umetnost in lepoto, zemlja mu je vrgla v naročje dovolj bogastva. Francoz si zna ustvariti udobno življenje in mu ni mnogo za pehanje in kopičenje bogastva. Dela, da si ustvari nadaljno življenjsko možnost in hoče potem živeti svoje ostalo življenje v miru in pokoju. V ljudstvu je močan konservativizem in le nerad popušča staro. Francosko gospodarstvo je ustaljeno in še vedno mu je družina nositeljica. Družina vodi gospodarstvo, z njo podjetja rastejo in padajo. Vseh teh socialnih bojov, ki so sicer tako značilni za Evropo, Francoz ne pozna v toliki meri kot drugod. Narod je izvenredno enoten in se trdo drži zemlje in države, se ne izseljuje, marveč ostaja v svojem svetu.

Ravno nasprotnega značaja je nemško ljudstvo. To je narod organizatorjev, tehnikov, gospodarjev, oblikovalcev. Od svojega slovanskega soseda zajame ustvarjajočo misel, jo razčleni in izobliči po najstrožjih zakonih razuma. Za novotarijo je dokaj dovzeten in jo čisto zna boljše uporabiti in izrabiti kot narod, ki jo je dajal. Nemec ljubi tudi v gospodarstvu in posebej v podjetju strogo v malenkost določeno, mehanizirano obliko. Zato je tako močan na polju tehnike in tu si kopiči patente in izume. Njegov pogled ni odprt v ostali svet, vase je zatopljen in si ugaja v spominih svoje nekdanje veličine, v svojih izumih Zeppelina in Bremena. Poživlja Nemca vedno upanje, da doseže z vztrajnostjo in požrtvovalnostjo svoje izgubljeno mesto v krogu narodov — voditeljev. Nemški nacionalsocialist je bolj pristen od italijanskega fašista, ker živi v upanju „an das dritte Reich“ in ker skuša vzgajati izklesano nemško zavest, ki si ugaja v besedi o rasi, plemenu, krvi. Nemec ljubi zunanjo obliko, mojster je v nastopu, aranžiranju, paradi. — Več duše je v Francozu.

Dva tako različna naroda sta si soseda. Njuno medsebojno razmerje je stalna borba prijateljstva s sovraštvom. Oba naroda imata voditelje, ki gledajo v nadaljnem sovraštvu pogibelj vsega ljudstva in zato iščejo prijateljskih vezi. Danes je seveda položaj ta, da mora predvsem Nemčija iskati Francijo. Eden takih politikov velikega formata je bil Stresemann. Iskal je iskrenih odnošajev do Francije, dajal sam in zato sprejemal; s svojo miroljubno politiko je Nemčiji priboril sedež v Svetu Društva

Amerika — svarilo svetu!

Gospodarski položaj se slabša. — Strah pred zimo raste. — A bogastvo uničujejo.

Ves svet doživlja krizo. Njen vzrok pa najboljše kaže današnja Amerika, kjer vodi celotno gospodarstvo malo število velekapitalistov, ki iščejo v svojem delu edino lastni dobiček in jim za obči blagor vsega naroda ni mar. S svojo sebičnostjo dovedejo celotno gospodarstvo na rob propada in končno uničijo še sebe.

Nek angleški list poroča, da so v Ameriki nakopičene **neizmerne zaloge žita**, s katerimi bi ves človeški rod živel dve leti brez dela. Ker ni kupca, padajo cene in da ustavijo padanje, nameravajo velekapitalisti del žitnih zalog kratkomalo **uničiti, sežgati, pometati v vodo**. Kuba, največji pridelovalec sladkorja, je po nalogu Zedinjenih držav nameravala uničiti tretjino pridelanega sladkorja in sladkornih nasadov, kar je dovedlo do velikega razburjenja v

narodov, izpraznitev Porenja. Sedanji voditelj nemške zunanje politike kancler Brüning vidi uspešnost Stresemannove zamisli, četudi išče novih poti. Na konferenci v Londonu je iskal prijateljstvo Angležev in Amerikancev, v Rimu je hotel najti naklonjenost Italije. Položaj ga bo seveda prisilil še enkrat v Pariz.

Nemško-francoski sporazum je zapoved Evrope, ki si želi miru in boljšega položaja. Tu je pravi „Balkanherd“: Evropska zgodovina zadnjih stoletij je pisana predvsem po odnošaju teh dveh držav. Sporazum pride, ko si postavi naroda temelje krščanskega načela ljubezni in pravice. Ne bo pa sporazuma z zvijačo in prazno diplomacijo.

Prvo nedeljo je bilo v Prusiji ljudsko glasovanje za razpust deželnega zbora. Nemški nacionalsocialisti so združeni s komunisti hoteli strmoglaviti sedanjo republikansko vlado, uvesti fašistično diktaturo in izzvati novo vojno. V tem tako kritičnem trenutku je nemški narod dokazal, da mu je za zblizanje in mir več kot za ozkosrčni nacionalizem. Bila je to zmaga Stresemannove politike. Pa to je šele korak. A že išče velik del francoske in nemške mladine združujoča krščanska načela v medsebojnem življenju. V teh dneh tabori pred vrati Berlina skupina nemške in francoske mladine in si postaja prijatelj in tovariš. Že raste v katoliških vrstah Francije in Nemčije lepša misel. Misel bratstva!

Čim globlje bodo narodi zajeli misel enega Boga, tem močnejši in zdravejši bodo postajali v skupni rasti in v svojem duhovnem in gmotnem blagostanju.

Načrt za štedenje v Avstriji bi bil gofov ...

Dr. Loebell, glavni komisar za štedenje, ima besedo.

„Neueste Nachrichten“ iz Inomosta prinašajo komisarjev načrt, ki predvideva stroge odredbe za posamezna ministrstva in skrčenje izdatkov za naše visoke šole. Plače se bodo znižale v prvi vrsti vojaštvu, črtale izredne doklade poštanim uradnikom, policija in orožništvo bosta dobili predpis dvanajsturne službe (sedaj osem). Razpustili se bodo nekateri uradi, tako zvezni spomeniški urad (Bundesdenkmalamt) in urad za socializacijo. Vrhovna sodišča dobijo skupno pisarno, skrčilo se bo izdatke za upravna dela v justičnem in finančnem ministrstvu, združilo se bo fakultete enakega značaja na različnih visokih šolah. **Največ se namerava prištediti pri vojaštvu.** Ne bo se skrčilo

ljudstvu. Ameriško kmetijsko ministrstvo je nadalje naročilo štirim državam, ki pridelujejo bombaž, naj dosežejo pri farmarijih, da kratkomalo uničijo tretjino pridelka.

Medtem pa se gospodarski položaj stalno slabša. Dotok davkov strahovito pada. Delo v železni industriji je padlo na 38%, avtomobilska industrija je nazadovala za 52%, transporti za 60%. Število brezposelnih raste in bo po izjavah strokovnjakov do zime 10 milijonov. Strah pred zimo narašča.

Hoover, „veliki inženjer“ Amerike, ne ve izhoda. Vlada se državni podpori brezposelnim upira; sicer pa nima niti polovica zveznih držav nikakih sredstev za direktno podporo. **Amerika bo za zimo zrela za revolucijo**, če ne prične s pripravami za odpomoč socialni bedi.

samo števila vojaščine in častnikov in jim znižala plača, marveč odpadejo naj tudi parade, manevri, izmenjava in različni vojaški oddelki. To je osnova Loebellovega načrta in sedaj preostane **samo še vprašanje, koliko uvidevanja za svoj predlog bo našel pri strankah.**

Deseto leto kralja Aleksandra v Jugoslaviji. Desetletnico kraljevanja regenta Aleksandra je Jugoslavija proslavila na izredno slovesen način. Po vseh jugoslovanskih mestih in večjih krajih so se vršile manifestacije in proslave, ki naj dokažejo tesno vezanost jugoslovanskega naroda z njegovim kraljem. Tudi številni francoski, češki in nemški listi so povodom proslave prinesli članke o kralju in Jugoslaviji. „Germania“, vladno glasilo Nemčije, je prineslo v svojem članku med drugim: Sedanji režim v Jugoslaviji ni nikaka diktatura, kot obstoja v drugih krajih. Sedanji režim je samo prehodni, kar je kralj sam opetovano naglasil. Članek zaključuje: „Dosedanji rezultati režima se vidijo v dejstvu, da raste stremljenje ustvariti iz treh po zgodovini, razvoju, kulturi in veri različnih plemen eno narodno enoto, kot jo družijo danes slovanska beseda. Le miroljubna politika bo vedla to stremljenje po sigurni poti k cilju. Če torej stremi kraljeva politika k notranji, zunanji in vojaški konsolidaciji Jugoslavije, potem jo je presojati pod miroljubnimi vidiki. V vsem je utelešen vladar, ki ve kaj hoče, vladar, ki sam nadvse delaven hodi svojo pot, ki brez dvoma služi vzgoji svojega naroda, iz čegar srede je pred sto leti zrastle dinastija Karadjordjevičev. Vladarska doba Aleksandra kot regenta in kralja bo živela v zgodovini kot velika epoha jugoslovanstva.“ Tako govori vodilni list v Nemčiji o Jugoslaviji in Aleksandru.

Pri revmatičnih bolečinah vseh vrst so se Total-tablete izborna obnesle. Mnogoštevilne zahvalnice o Togalu pri zastarelih boleznih, kjer nobeno drugo sredstvo ni več pomagalo. En poizkus prepriča! V vseh lekarnah. S 2,40.

1/1

Jugoslavija štedi. Jugoslavija je odklonila Hooverov načrt, ki predvideva Nemčiji enoletni odlog plačevanja reparacij. Odklonitev zagovarja ministrski svet v posebni okrožnici z dokazom, da bi izpad reparacijskega plačila ogrožal finančni in gospodarski položaj Jugoslavije. Do povoljne rešitve tega vprašanja je uredila vlada vse potrebno in namerava izvesti redukcijo državnih izdatkov.

Kako si hoče pomagati Anglija. Vlada je sklenila, da se podpora brezposelnim ne zniža, pač pa plače ministrom za 20%, nadalje plače sodnikov, policistov, učiteljev in drugih državnih uradnikov. Povišali se bodo tudi davki, o višini povišanja pa se bo sklepalo pozneje. Vlada je predlagala tudi zvišanje sedanjih carin za 10 odstotkov, a ni dosegla sporazuma. Ko o dobri predlog glavni odbor delavske stranke, ga bo vlada predložila tudi opozicijskim strankam.

Samopomoč v Nemčiji. Vlada namerava izdati odredbo, da splošno veljavne mezdne tarife (kolektivna pogodba) dopuščajo dogovore podjetij z delavstvom in uvedbo manjših mezd od splošno veljavne tarife. Stanovanjsko najemnino nameravajo znižati, najeminski davek odpraviti. Vsekakor hočejo najemnine prilagoditi padcu vrednosti zemljišč. Tudi socialno zavarovanje se bo izpremenilo. Vsi ti načrti so še predmet razprav. Delodajalci in delojemalci se pogajajo o skrčenju delovnega časa, da bodo podjetja mogla zaposliti brezposelne delavce v razmerju s skrčenim časom.

Skrbi in težave kanclerja Brüninga. Trdo drži kancler Brüning državno krmilo v rokah. V najširših krogih nemškega naroda vživa zaupanje, dasi za svoje ukrepe nima vedno soglasja svojega centra. Njegov politični nasprotnik ga je imenoval največjega kanclerja za Bismarckom očitno zaradi njegove neustrahovitosti, da si upa diktirati tudi trde odredbe potrebne za rešitev države. Njegovi najljubši nasprotniki so hitlerjanci in komunisti. Ti dve politični skupini delata smoteno za državni udar in za politični prevrat v državi. Izid glasovanja v Prusiji sicer ni uresničil njihovih pričakovanj, a zato orožja še niso položili. Najopasnější trenutni sovražnik države so komunisti. Največji njihov zaveznik je gospodarska kriza, ki jo komunistični agitatorji izrabljajo za svoje prevratne namene. Zločinsko izrabljajo ljudsko bedo, razburjajo javnost in ogrožajo ves varnostni aparat. Sredi belega dne počí v Berlinu ob največjem dnevnem prometu strel in smrtno zadet se zruši policist. Strelhi so smrtni a atentatje ne dobe. Policija stalno dobiva grozilna pisma. Nikdo ne ve, s koliko silo komunisti razpolagajo in je gotovo le to, da imajo ogromno denarja. Kancler bo imel z njimi še trdo delo. Da se naloge zaveda posnamemo lahko iz njegove izjave: Prihodnja zima bo za Evropo ena najhujših v zadnjem stoletju. Nemčija bo štela sedem milijonov brezposelnih.

Hitler in Brüning. „Völkischer Beobachter“, glasilo hitlerjancev, je priobčil Hitlerjev članek, v katerem poziva Hitler Brüninga, naj sprejme nacionalsocialiste v vlado. Češ, brez njih je vsaka druga vlada v Nemčiji nemogoča. „Germania“, vladno glasilo, je odgovorila: Vlada se zaveda, da bo letošnja zima vsled grozeče brezposelnosti (že danes je v Nemčiji nad 4 milijone brezposelnih; op. ured.) izredno huda. Zato pripravlja nov načrt in zahteva, da jo podprejo v njenem stremljenju vse stranke. Tu naj pokažejo nacionalsocialisti čut odgovornosti in naj ne dajejo samo nasvetov.

Svet se klanja zlatim zakladom Francije. Francoska finančna in gospodarska politika je bila evropskim državnikom dolgo časa uganka. Ko je francoska državna banka kopičila v svojih zakladnicah zlato, ga odpoklicevala in kupovala, se ji je svet smejal. Današnji položaj pa hoče dati Franciji prav, ker jo oblegajo države s prošnjami za posojilo. Celo nekdanja tako ponosna Anglija pri tem ni izvzeta. Nemčija, Avstrija, Madjarska pa so nanjo naravnost navezane. Zadnje tedensko poročilo francoske državne banke izkazuje naraščanje zlate rezerve od 7. avgusta do 13. za 1.519.000 frankov in njeno sedanjo višino v znesku 58 milijard frankov.

Madjarska in francosko posojilo. Že večkrat so v ogrskem parlamentu zahtevali socialni demokrati in legitimisti poglobitev odnosov s Francijo. Čas jim je prišel na pomoč. Madjarska je bila vsled težkega gospodarskega položaja prisiljena naprositi Francijo za posojilo. Francija je stavila pogoje in Madjarska jih je morala sprejeti. Bethlen, dosedanji ministrski predsednik in pristaš Italiji prijazne politike, je moral podati ostavko. Novi mandat za sestavo vlade je dobil bivši minister za zunanje zadeve grof Karolyi. S tem je pričakovati spremembo dosedanje politične orientacije.

Francija in Rusija. Med francosko vlado in delegati ruske sovjetske vlade se je sklenila pogodba o nenapadanju. Oba dela se obvezata,

da ostaneta nevtralna za slučaj, da napade eno izmed obeh držav kaka tretja država ali skupina držav. Pogodba končuje desetletno napetost med sovjeti in Francijo.

Kako je v Rusiji. Rusija je prelomila z radikalnim komunizmom in z brezobzirno socializacijo. Zadnje mesece je vlada izdala celo vrsto važnih odredb, ki značijo omejitve dosedanjega radikalizma. Inženjerji in strokovnjaki, ki so bili pred meseci obsojeni na mnogoletne zaporne kazni, so zopet izpuščeni in država je izplačala celo denarno odškodnino za prestane muke v zaporih. Obenem se jim je priznala ista pravica kot jo uživajo privilegirani industrijski delavci, ki so temelj sovjetskega režima. Plača jim raste postopoma. Ustavili so nadalje podružabljenje kmetijskih gospodarstev v pokrajinah, kjer je kolektiviziranih 75% vseh posestev. Vsako nadaljno podružabljenje je prepovedano, več desetisoč kmetov, ki so se prej branili nasilnemu podružabljenju in bili zato internirani, je zopet izpuščenih v svobodo. — Končno so spremenili dosedanj strog policijski režim G. P. U. v toliko, da je bil imenovan za voditelja Akulov, eden zmernejših boljševikov, ki bo omilil dosedanj strog način postopanja. Stalin je znan kot eden najspretnjših sovjetskih taktikov in njegovega koraka k pomirljivim odredbam ni seveda nikakor smatrati kot odpoved komunističnim zapovedim.

Španija izvede agrarno reformo. Pod pritiskom revolucionarnega gibanja je izdelala vlada načrt, ki oddaja 150.000 ha zemlje veleposestnikov stotisočim kmetiskim najemnikom. Dala bo tudi sredstva za nabavo najpotrebnejšega orodja na razpolago.

Nova španska ustava — pričetek kulturnega boja. Načrt nove španske ustave proglašja Španijo za demokratsko republiko. Državne organe nastavlja narod. Pravica Španije je nad pravicami pokrajin, katerim je dovoljen avtonomen statut. Državne cerkve ni. Premoženja samostanov se nacionalizirajo. Podpora katerikoli cerkvi ali cerkveni ustanovi je prepovedana. Ljudskošolski pouk je zadeva države. — Novo ustavo prešinja frimasonski duh. Španski škofje so izdali pastirsko pismo, v katerem odločno protestirajo proti ustavnemu načrtu, v kolikor žali verske in moralne pravice katoliške cerkve.

Kdaj bo konec krizi.

Je to vprašanje, ki ga gospodarski svet danes zopet in zopet obravnava in pretresuje. Primerja se današnja krizo z drugimi prejšnjih let in se sklepa po njih. A enotne sodbe ni in je najbrž še ne bo kljub izbornu delujočim statističnim uradom različnih držav, ki natanko zbirajo ves potreben material in vse številke iz gospodarskega življenja vsega sveta, in kljub zavodom za preiskovanje konjunktura (položaja) in njene usmerjenosti. Zato so vse misli o koncu in omiljenju sedanje krize več ali manj samo slutnje.

Gospodarska zgodovina kaže ne samo kratko, par let trajajoče dviganje in padanje gospodarstva marveč tudi gibanje navzgor in navzdol za celo desetletje. Že v dobi 1820 do 1825 so padle cene žitu za polovico in tretjino, živini pa za polovico; cena industrijskih proizvodov pa je ostala neizpremenjena. Leta 1825 se je pričelo izboljševanje in z letom 1835 so nastale zopet normalne razmere. Ponovna agrarna kriza se je pojavila leta 1875. Cena pšenice je začela padati in dosegla leta 1896 samo še polovico stare višine. Padle so tudi cene živine in mlečnih proizvodov. Ker so cene živine manj nazadovale kot žitne cene, je prešla cela vrsta evropskih držav od žitarstva na živinorejo. Vzrok tedanji krizi agrarnih držav je bil velikanski razmah poljedelstva v Ameriki. Kriza je trajala do konca stoletja. Šele 1905 so začele cene agrarnih pridelkov zopet rasti. Prišla je doba velikanskega gospodarskega razvoja, kateri bi po napovedi narodnih gospodarjev z letom 1914 imela slediti nova kirza. A to je preprečila svetovna vojna.

Tako se nam kaže gospodarstvo ne kot ravna, naraščajoča linija marveč kot nekako valovanje, padanje in naraščanje. „Sedmim dobrim letom sledi sedem slabih let.“ Čim večji je procvit tem globlji je sledeči padec. Primera kriz iz zgodovine s sedanjo kaže, da imamo tudi sedaj računati z dolgotrajno krizo, ki bo močno spremenila gospodarsko obličje poedinih držav. Saj je že cela vrsta novih gospodarskih nasvetov, več ali manj umestnih.

Pribiti pa moramo predvsem dvoje dejstev, značilnih za današnji položaj: kriza ne obsega samo ene države in ne samo enega kontinenta marveč celotni svet. Celo njeni znaki so si precej slični: Ogromni padec cen agrarnih pridelkov, nadprodukcija v gospodarstvu in delavska brezposelnost. Nadalje se razlikuje današnji položaj od drugih v tem, da zastaja celotni gospodarski aparat, kmetijstvo, trgovina, industrija in obrt, dočim je bolehal v prejšnjih krizah le en del sam. Ti znaki govorijo, da tudi navadno primerjanje naše krize z krizami gospodarske zgodovine ni dovoljeno. Svetovno gospodarstvo je z razvojem tehnike in z močnim razmahom trgovine zadobilo povsem nov ustroj.

Eno pa lahko rečemo: Gospodarstvo tako dolgo ne bo našlo mirnega razvoja, dokler v njem ne bodo zavladala zdrava gospodarska načela krščanske pravičnosti in ljubezni. Čim bolj se jim pa bo gospodarstvo odtuževalo, tem večji bo njegova bolezen.

DOMAČE NOVICE

Naš živelj na skrajnem vzhodu dežele.

Študent rajza in pripoveduje o utisih.

Rajžal sem v vzhodne hribe, pokrite z obširnimi gozdovi, tja kjer se Peca druží z dolino in kuka tja v Mežico. Iskal sem naravnih lepôt, da bi se jih nasrkal. In kaj sem našel? Še nekaj več od naravne lepote, katere ni v razkošju dane, namreč zdrav in nepokvarjen rod, ki me je s svojo pristnostjo in korenitostjo naravnost očaral. Tako bi hotel imeti vse naše ljudstvo! Kmetje so tam premožni in nekam ponosni nase. Kljub težkim časom je v njih več samozvesti kot pa tožbe. Tisti izrezani gorjanski obrazi so me spominjali na kmete iz „Miklove Zale“ in njihova močna in stasita postava sliči mecesnom na skali naše gore. Gostoljubni so in radi postrežejo s pristnim črnim kruhom a iz te gostoljubnosti nisem mogel brati klanjanja pred gospodo marveč kos prave slovanske duše, ki zna govoriti o samozvesti tudi v danju. Tedaj sem si mislil, da bi jo sem primahal kak mestni agent ponujat svojo robo, kaj pač bi se z njim godilo. Pri hišah imajo hude pse in ti takoj vohajo prijatelja. Delo je trdo in zemlja skopa, a o prodaji in izselitvi ni govora. Tujec-naseljenec je izločen iz njihove domače družbe in je obsojen v samotarnenje. Sicer pa dolgo tujci tod ne zdržijo. Je še nekaj tudi starih, ki ne znajo ne pisati in ne brati in baš teh beseda je najbolj razumna in bogata. Iskal sem temu vzroka in ga zasledil v dejstvu, da je vsa ta naša takozvana kultura čisto tako plitva in prazna v naših knjigah in listih. Pravo kulturo ustvarja življenje in izkušnja; predvsem življenje v najožji zvezi s to božjo naravo.

Prava posebnost so stanovanja. Nisem poznal pota in zato sem jo mahal kar v hiše in tam gledal in opazoval. Hiše stoje povečini vse v bregu in zato potrebujejo lesenega podstavka. Ta podstavek služi obenem za klet ali hlev. V enaki višini s tlemi je okrog hiše ograjen hodnik, ki daje poslopju svojevrstnost. Zidana poslopja napravijo slabši utis kot lesena, ker so zadnja kot prirastla na zemljo in jim je okolica pravi okvir. Notranja oprema hiš je enostavna. Samo glavna soba ima lesena tla, v kuhinjah kraljuje še pravo staro ognjišče. Ure skoro ne poznajo, pač pa ima vsaka hiša svojega petelina, ki je čisto točnejši od budilke. Klopi in mize so iz trdega orehovega lesa, malce trdo izdelane a solidne in trajne. Ničesar ne kvari utisa pristnosti in preprostosti: ljudje in stanovanja, oprema in ognjišča, vse je ena sama celota, ki priča o zdravju kmetiške duše.

In ko sem se vračal domov, mi je prišlo na misel, da vzamem prihodnjič seboj še tovariše in govoril jim bom o našem domovinskem muzeju tam na vzhodu, ki daleko presega konkurenta v Celovcu, kjer je nakopičenega toliko blaga a govori samo o smrti kot one voščene postave, ki nosijo domačo nošo in strmijo brezizrazno v te. Hvala Bogu, muzeja mi še ne rabimo!

J. M.

Bekštani. (Gospodarska kriza, davki in drugo.) Kakor povsod drugod, se sliši tudi pri nas mnogo tožiti o slabih časih, o slabem gospodarskem položaju, ki tare ravnotako kmeta kakor tudi delavca in spravlja podeželnost prebivalstvo od leta do leta v čim večjo revščino. Zasluzka in denarja ni, ker podjetja ustav-

ljajo ali pa izdatno zmanjšujejo svoje obrate, les in razni kmečki pridelki nimajo razmeroma nobene cene, nasprotno pa so narasli davki in drugi izdatki že v taki meri, da jih skoraj ne moremo več zmagovati. In končno še visoke obresti za posojila, ki jih tudi nikjer ne manjka. Poleg tega so bili nekateri kraji naše občine, posebno v štebenski fari dvakrat težko prizadeti po toči, ki je deloma uničila vse poljske pridelke. Za marsikoga velja, kakor poje narodna pesem: „Čoj bom jamav, da bom tabe dajav?“ — Davčna oblast je sicer samo za letos odpisala od zemljiškega davka takomenovani „Notopfer“, ki pa davkoplačevalcev ni zadovoljil, posebno ako se pomisli, da bodo morali plačevati prihodnje leto zopet celotni davek in pa — podražen sladkor, za katerega je veljala ta enkratna odškodnina. Presenetili so nas letos tudi plačilni nalogi, ki nam predpisujejo 200% občinskih doklad, za katere pa občine ne zadene nobena krivda, ker jih je deželna vlada predpisala proti volji občinskega odbora. Pri deželni vladi morajo biti najbrže mnenja, da plačuje občina Bekštanj premalo občinskih doklad — občinski odbor jih je sklenil za leto 1932 samo 120% — deželna vlada pa je predpisala občini, da mora prispevati za regulacijo Zile nič manj kakor 19.490 šilingov in je kratkomalo brez odobritve in proti volji občinskega odbora zvišala občinske doklade na 200%. Občinski odbor je proti tem „prispevkom“ protestiral, protestirajo pa tudi druge prizadete občine, da se regulacija Zile spravlja v zvezi z občinskimi dokladi. Krivična je prav posebno še razdelitev teh stroškov na posamezne občine. Tako na pr. je bil predpisan za občino Beljak, četudi meji v vseh najbližjih delih kakor Bekštanj na Zilo in je na njeni regulaciji že spričo svoje elektrarne bolj zainteresiran, mnogo manjši prispevek kakor Bekštanju. Pričakujemo, da bo občinski odbor znal varovati interese svojih volilcev.

Krčanje. (Veseli in žalost.) Nenadoma je umrla 33letna zdrava žena, ko je po težkem porodu prejšnje opoldne dala življenje krepki deklici. Isti dan smo imeli materin pogreb in otrokov krst. Pač glasen: Memento mori! O priliki inštalacije novega g. župnika smo dali veselju izraza tudi s streljanjem s topiči. Iz pozabljenosti brez postavnega dovoljenja. A glej — vraga! Zandar je ovažil in okrajno glavarstvo je naložilo vsakemu strelcu 5 šil. kazni. No pa pravimo Krčanci: Te svote so naš č. g. župnik pa ja vredni. Želimo le, da bi bilo oko postave tudi drugod tako pazljivo. Stanovitno lepo vreme je sušenje in žetev zelo pospešilo, sedaj pa dež spravljanje žita in sena v planini, kjer je le ena košnja, močno nadleguje. Še ni oves požet in ne vsa pšenica notri, še rž smo spravljali v mokrem. Črešnje še po Gospojnici obiramo, črnic in brusnic je vse polno svežih. No pa pridite na nje!

Jezersko. (Odkritje spominske plošče.) Dne 15. avgusta smo odkrili na meji dveh držav spominsko ploščo velikemu ljubitelju naših planin in iskrenemu prijatelju našega rodu dr. Chodounskemu. Bil je rodom Čeh, po poklicu zdravnik in univerzitetni profesor v Pragi. Kot profesor-zdravnik je vzgojil cel rod mladih zdravnikov in objavil številne medicinske razprave. Bil pa je obenem eden prvih, ki je opozoril domači naš rod na lepoto gor in planin, ki nas obdajajo. Sam se je našim planinam ves posvetil in vabil še druge. Naša vas ga pozna več kot trideset let, ker je stalno prihajal k nam na počitnice. Do danes smo se radi spominjali ljubeznivega zdravnika-profesorja in že leta 1900 ga je Jezerska občina imenovala za častnega člana. S proslavo in odkritjem plošče, ki se je vršila ob številni navzočnosti bližjega in daljnega občinstva, smo se oddolžili njegovemu spominu.

Št. Ili ob Dravi. Koncem preteklega meseca smo imeli priložnost gledati in slišati pravcati tonfilm, ki ga je predvajalo krščansko podjetje „Volksleschalle“ z Dumaja. Videli smo „Potop ladje Titanik“ Ta živce pretresujoča drama kaže strašno žaligro veleparnika, ki je v grozni noči 15. aprila 1912 na oceanu trčil na ledeno goro in se v par urah potopil. Dvatisoč potnikov je tedaj utonilo in le 750 rešilo. Strmeči smo zrl razkošno opremo parnika-velikana in tudi veselo življenje višjih krogov, ki služijo zabavi in uživanju. Nepozabljiva nam ostane zadnja slika, ko gleda stotera množica prihajajočo smrt in milovdano moli: Oče naš! Tako smo se uživali v prizore, da smo ob koncu le težko našli v vsakdanjost. In vstala je v nas želja, da bi še večkrat slišali kaj o velikem sve-

tu in njega življenju. Pa se bomo obrnili prav kmalu na našo prosvetno centralo in jo prosili, da letošnjo jesen še nas Št. Iljčanov ne pozabi.

Št. Janž v Rožu. (Smrt.) Neizprosno je posegla v našo sredo koščena roka bele žene in nam iztrgala Tišlarjevega ateja. Postala je vas ubožnejša za moža-gospodarja, družina za očeta in moža. In mi vsi ubožnejši za eno najpristnejših rožanskih duš. Samo še spomini ostajajo nanj in — molitev. Spomini! Zanj so bili morda spomini pretežki in prebridki, ker so strli moža, ki je v svojih mladih letih s krepko roko zagrabil v življenje, služil družini in vasi s pridnostjo in ljubeznijo ter se trdo oklenil misli domačega ljudstva. Dolina ga je spoštovala, domača posojilnica ga volila odbornikom. Prišla pa so leta, ko je postal prisiljen brezdomovinec in je moral jemati pičli kruh tujine, četudi mu je domovina hotela a ne smela dajati boljšega. Spomini so strli moža, da mu je končno ostala samo še tolikrat izrečena želja: „Koj po domačam!“ Ostal je pristna rožanska duša v zadnji dan. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala številna množica ljudi, požarna bramba mu je izkazala zadnjo čast, pevci so mu zapeli žalostinke na domu in ob grobu. Kondukt je vodil ob asistenci treh duhovnikov domači č. kaplan. Ob grobu je nato č. kaplan spregovoril rajnemu Tišlarju lepe besede v slovo in se v imenu žalujoče družine zahvalil pogrebcem, da so spremljali rajnega na njegovi zadnji poti. Žalujočim ostalim izrekamo tem potom naše iskreno sočutje, pokojnemu pa bodi v domači zemlji mir in pokoj!

Globasnica. (Smrt.) „Danes srečen si, vesel, jutri že ti zvon zapoje, truplo tvoje bo pepel.“ To so bile naše misli, ko smo spremljali v veličastnem sprevodu k zadnjemu počitku so-progo našega učitelja in občinskega tajnika gospo Viternik. Še tako polna življenja je morala zapustiti mlada soproga družino in svoje, zapustiti še toliko započete delo v naših občinskih in vaških društvih. Da smo cenili njeno agilnost in ljubeznivost nad vse, je pričala velika udeležba na zadnji poti pokojnice. Zastopana je bila šolska mladina z učiteljstvom, slovenska požarna bramba, občinski in posojilnični odbor, žensko in izobraževalno društvo. Za vse globaško javno življenje je imela rajnica skrb in smisel, v prosvetnem društvu pa je bila celo v prvi vrsti. Zato pa je izguba tako huda in nenadomestljiva. Č. prošt iz Dobrle vasi, ki so ob asistenci domačega č. župnika vodili kondukt, so govorili zadnje tolažilne besede: Verujemo, da uživa pri Njem večno veselje in srečo. S posnemanjem njenega lepega vzgleda in z molitvijo ji hočemo ohraniti trajen spomin, zaostalam pa izrekamo priščrno sožalje.

Kostanje. (Umor.) Na veselici v Jägerjevi gostilni pri Kostanjah je zabodel Blaž Jeseničnik iz Trešč sedemnajstletnega Karla Neffa, posestnikovega sina iz Zgornjih Voglič, z nožem in ga tako nesrečno zadel v prsa, da je v par minutah izkrvavel. Takoj je prihitelo na lice mesta orožništvo in prišlo morilec in njegovega brata. Pri njem so našli še krvavi nož, tudi obleko je imel krvavo. Vzrok je baje ljubosumnost.

Št. Ili ob Dravi. (Požar.) Še nismo se oddahnili po nesrečnem požaru pri Ravšu in že imamo beležiti nov požar nekoliko manjšega obsega. V torek ne 4. avgusta je ogenj uničil kočjo pd. pri Haniju. Poslopje je bilo zgrajeno po vojski. Bila je lesena. Vzrok požaru je menda iskra iz dimnika. Bo že treba v tem hudem času tudi kuhinjam posvetiti več pažnje.

Suha. (Surovina.) Beležiti hočemo slučaj, ki je sicer redek na deželi. Surov, jezast hlapec je grajskega konja tako mučil z nategovanjem vajeti, da mu (konju, ne hlapcu) je moral zdravnik odrezati pol jezika. Konj je ostal živ, more pa žreti samo dolgo krmo. Škoda, da ga še hlapcu ni odrezal.

Iz popotne torbe po Koroški. V Celovcu so zadnjo nedeljo blagoslovili temeljni kamen novega bogoslovja. — V Področici blagoslovijo to nedeljo temeljni kamen nemški cerkvi. — V celovški stolni cerkvi je koncertiral te dni zbor donskih kozakov. — V Porečah se je vršil tenis-turnir med Avstrijo in Jugoslavijo, kateremu sta prisostvovala deželni glavar in generalni konzul dr. Mirošević. Zmagala je Jugoslavija 3:2. — Celovec je imel svoj velik „Flugtag“, na katerem so piloti izvajali svoje letalske umetnosti. — Č. župnik Schenk v Št. Jakobu v Rožu je prevzel posle rožeške dekanije. — Č. župnik Majrič na Strmcu je prevzel posle župnije Dvor, ker je škofijstvo dovolilo č. de-

kanu Fritzu dopust. — Celovški „Musikschule“ je podelil deželni glavar naslov konservatorija. — Na Vrtači sta se ponesrečila turista Matija Robitsch in Walter Hofmeister iz Malega Št. Vida. Hotela sta z vrha v dolino in zašla s poti. Robitsch se je smrtno ponesrečil, drugega je rešila ekspedicija naslednje jutro. — V Švici je umrla na zastrupljenju Ana Karlbauer, absolutinja gospodinjkega tečaja v Goldbrunnhofu. Bila je v Švici v praksi. — Boroveljsko orožništvo je aretiralo zaradi nevarne grožnje gozdarskega pomočnika Jožefa Nemeyer iz Monakovega. — Pri Wolsbergu so našli 2000 let star nagrobni kamen iz dobe rimskega cesarja Trajana. — Na planini Korici je udarila strela v tamošnjo kočjo. 22 oseb je lahko, 4 težko ranjene. — Ta ponedeljek je umrl v Celovcu povodni komunistični izgredek 1. avgusta težko ranjeni policist Janez Bartoniček. — Višje deželno sodišče je obsodilo Janeza Korna iz Bekštanja zaradi tatvine konja in vloma na deset mesecev težke ječe.

DRUŠTVENI VESTNIK

Mladina, odgovori!

Na polju dozoreva zadnji sad in na drevju pričinja rumeneti in se rdečiti sadje, dan se krči in v rod lega zadovoljnost dovršenega dela. Jesen!

Mladina! Li hočeš, da sledi jeseni v naravi pomlad v naših srcih, novo življenje naših duš?

Tako bodrilen, navdušujoč je pogled na mladi rod Slovenije onstran političnih meja. Tam ima mladina že davno pomlad! Fantje se zbirajo na svojih taborih in njihovo število gre v tisoče. Na klobuku pripet rudeč nagelj, v postavi ponos, v očeh drznost fantovske duše, ki bi hotela biti močna dovolj, v bedi jasnost vzrokov teme naših dni. In če se shajajo dekleta v „dečvah“, vzkipi iz radosti nad lepim dnevom in novo lepoto domača pesem dekleških src. Mlada Slovenija se zbira okoli Njegovega prapora in tako išče trdnih tal in zdrave rasti. In ker je mlada, strogo obsoja materializem in sebičnost in je danes v svojem idealizmu vodilna. Tako je tam za Karavankami.

Fantje in dekleta ob Zili in Dravi, ob jezerih, Karavankah in okoli Pece! Li čujete tudi vi klic mladosti vaših src, ki si želi ven iz ozkih spon in okovov, ven iz zaduhlega ozračja v novo solnčno življenje?

Vaš je odgovor!

Dramska predstava „Slehnrik“ o priliki ljubljanskega velesejma. Ljubljana, ki slovi kot resno umetniško mesto bo imela ob letošnji pokrajinski razstavi prvovrstno umetniško senzacijo. Uprizoril se bo na Kongresnem trgu veličastni misterij o smrti bogatina Slehnika. (Isto igro so podajali na naših koroških odrih pod naslovom „Vsakdo.“) Delo je spisal Hugo von Hofmannsthal in poslovenil pa Oton Zupančič. Predstava se bo vršila pred Nunsko cerkvijo in tako bo uprizoritev pridobila na svoji veličastnosti. Poleg „Slehnika“ bo brezdvomno ena najlepših prireditev predstava slovenske opere „Gorenjski slavček“ na prostem. Opero odlikuje lepa muzika, ki je polna motivov iz narodnih pesmi, ter pristrčnost dejanja, ki ga opera podaja.

50.000 šilingov dobitok.

IV. razreda tekoče razredne loterije je bil dobljen v dveh polovičnih srečkah. Posestnik prve, štajerc, popolni vojni invalid, oče 5 otrok, ki skrbi še za svojo staro mater in je pred kratkim prestal težko operacijo, katere stroške delno še dolguje. Sedaj je za leta prost vseh skrbi. Drugi srečni, profesor na neki nižjeavstrijski srednji šoli, je izvedel o dobitku še le po ovinkih, ko je bival v počitnicah pri starših svoje žene. Njegovo veselje je brezmejno.

Srečke s številko 42.933 so iz

Geschäftsstelle J. Prokopp
Baden, Hauptplatz.

ŽENSKI VESTNIK

Dekleta, tujina!

V nekem koroškem listu je bila pretekli teden daljša novica o dveh dekletih slovenskega pokolenja in imena, ki sta pred leti odšli v tujino, po letih poštene službe zašli na stransko pot in jih je končno sodnija sodila radi tavine

in vlačugarstva. V tujino sta odšli lepe misli in polni upanja in vračata se kot njen izvršček.

Dekleta, tujina!

Stara grška pripovedka pripoveduje takole:

Daleč na morju so na nekem otoku živela čudna bitja, imenovali so jih sirene. Znale so tako čarobno peti, da so vsakogar omamile in privabile k sebi. Pa vsak, ki je plul z ladjo k njim, se je pogubil, ker je bilo okrog otoka skritih mnogo skal in vsaka ladja se je razbila, mornarje pa je požrlo šumeče morje. Nihče ni prišel na čarobni otok. Sirene so pa vedno vabile in pogubljale.

Tudi danes pogubljajo sirene: posebno dekleta in mladenke, ki so odšle v tujino. Odšle so od doma z maternim poljubom in očetovskim blagoslovom, polne vere in upanja. Odkritosrčne in polne prekipevajoče ljubezni v svoji dekleški duši so prišle v mesto, polno laži, prevare in hinavščine. Verovale so vse in vsakomur, ker so mislile, da so vsi tako čisti kot njih duše. Kakšno razočaranje! Zvodniki, krvosesi mladih življenj so jih zvodili in pogubili. In sedaj? Kje naj iščejo pomoči? Zvodniki so jih zavrgli kakor izžeto citrino, domov ne upajo; kaj naj store? Obup jih žene v hladne šumeče valove ali nepoštenemu življenju v naročje.

Tujina, koliko mladine si nam pogoltnila? In še vedno trgaš nove žrtve. Pogubljaš naša dekleta!

Naša mati, ali si zato rodila hčerko? Si zato trpela? Dekle, zakaj odhajaš od nas v žrelo smrti? Te ne ganejo solze matere, očeta, bratov, sester... Ostani in ne hodi! Še je na sveti naši zemlji tudi za te prostora in kruha.

GOSPODARSKI VESTNIK

Dolgovi v kmetijstvu. Zveza kmetijskih združenj v Avstriji, kateri pripada 3565 članic, priobčuje v svojem ravno izdanem letnem poročilu položaj posojilnic v Avstriji. Z 1. januarjem 1931 je bilo v posojilnicah vlog za 299 milijonov šilingov. Posojil je bilo danih v skupni svoti 241,3 milijonov šil. Dolgovi so v primeri s predvojnimi položaji narasli za 94%. Prvega januarja 1929 je bilo odobrenih posojil 121 milijonov šilingov. Za dobo enega leta so se dolgovi podvojili. Najbolj zadolženi so gorati kraji: Na Koroškem je od leta 1926 do letos narasel dolg od 5,7 na 30,3 milijonov šilingov.

Gozdarski tečaj v Celovcu. Deželni kulturni svet priredi od 28. septembra do 10. oktobra tečaj za pogozdovanje in merjenje lesa. Posebej se bo podučevalo o osnovnih pojmi gozdarstva, o gojitvi gozda, uporabi in merjenju lesa, nadalje o gozdarski postavi; vršijo se tudi praktične vaje, ogledalo se bo gozdne nasade in nekatera lesna podjetja. Poljedelska šola nudi vsem udeležencem prosto stanovanje in hrano. Posteljno perilo naj prinesejo seboj. Potrebni se krije tudi polovica izdatkov za vožnjo. Javijo naj se do 10. septembra deželnemu kulturnemu svetu.

Velesejem „Ljubljana v jeseni“ od 29. avgusta do 9. septembra obeta doseči velik uspeh. Poleg splošnega vzorčnega velesejskega oddelka za trgovino, obrt in industrijo, kjer se bodo sklepale kupčije zlasti v strojnih in tehničnih pripravah in drugih sezonskih predmetih, bo letos še cela vrsta drugih razstav, ki jih današnji oglas posebej navaja. V dneh od 8. do 9. septembra se vršijo velike kulturne prireditve, tako pevski koncert, igra „Slehnik“, opera „Gorenjski slavček“ turistovski film „V kraljestvu Zlatoroga“ itd. Legitimacije se dobijo v upravnistvu našega lista; to preskrbi tudi potrebni vizum.

Celovski trg do 20. avgusta. Pšenica 100 kg 26—28 S, rž 27—29, ječmen 20—22, oves 22—24, koruza 20—22, krompir do 18 grošev, sladko seno 12—14, kisló do 7, slama 8—10; živinski trg: plemenske krave, živa teža kg 1,10—1,35, klavne krave 60—90 grošev, prašiči 1,20—1,50, plemenski 1,40—1,60.

Borza. Dunaj, 26. avgusta. Dinar 12,59; nemška marka 168,70; lira 37,43; švicarski frank 139,05; franc. frank 27,92; češka krona 21,12; dolar 716 šilingov za 100 enot tuje valute.

RAZNE VESTI

Hindenburgovo darilo francoskemu poslanku. Sedanji francoski poslanik v Berlinu je bil pred kratkim pozvan k državnemu predsedniku Hindenburgu v zasebno poslovnico avdijenco. Pri tej priliki se je Hindenburg osebno poslovil od njega in močno prekoračil meje diplo-

matskih običajev. Na koncu poseta mu je poklonil sabljo, katero je bil v vojni leta 1870 vzel nekemu francoskemu častniku. Listi pripominjajo, da je ta predsednikov dar več nego običajna diplomatska vljudnost. Iz nje sklepajo, da se obzorje med Nemčijo in Francijo jasni.

Blaga dovolj a ljudje gladujejo. Neki ameriški list opozarja na nadprodukcijo po cellem svetu in jo dokazuje z uradnimi številkami: V raznih skladiščih Amerike je še nad 5500 milijonov bušlov žita neprodanega. Ta množina bi zadostovala, da bi se človeštvo živilo dve leti brez vsake pridelave. Presežek sladkorja znaša 6 milijonov ton. Pridelek kave se ceni na 26 milijonov vreč, to je za 13 milijonov več kot se letos potrebuje. Zaloga čaja v Angliji znaša 112 milijonov kilogramov napram 73 milijonom leta 1926. Razen tega so nagromadene velikanske množine kavčuka, ki so se lani pomnožile za 130 milijonov kg. Nedavno je guverner države Oklahoma ukazal, da se ustavi 3000 petrolejskih vrelcev in ista skrb, kako preprečiti padanje cene, muči vse petrolejske kralje, posestnike ogromnih plantaž, velike farmarje, tovarnarje in ostale podjetnike. Seveda so vsi ti ne-

Ljubljanski velesejem
priredi kulturno, tujsko-prometno
in gospodarsko razstavo

„Ljubljana v jeseni“
od 29. avgusta do 9. septembra

1. Tujsko-prometna razstava.
2. Razstava slovenskih mest.
3. Kmetijska razstava:
sirsarstvo, mlekarstvo, jajca, čebelarstvo
s sejmom za med, vinarstvo s sejmom
za vino, zelenjadarstvo, perutnina,
kunci, gospodarski stroji.
4. Higijenska razstava.
5. Novodobno gospodinjstvo.
6. Razstava pohištva.
7. Industrijska in obrtna razstava.

Za časa velesejma velike slavnosti, koncerti, predstave na prostem itd. Legitimacija se dobi za Din. 30.—v upravi „Koroškega Slovence“. Vizum Din 20.—V Jugoslaviji 50% popust na železnici, v Avstriji 25%.

30. avgusta 1931 tekma slovenskih harmonikarjev.

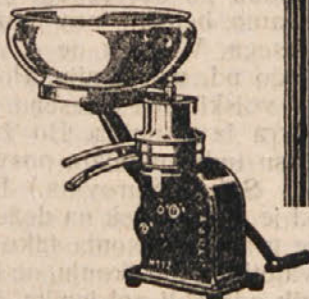
121

Eudi Yi 29/1
boste prišli do prepričanja, da je edino samosvoje mletje na debelo z
Oekonom-mlinom
gospodarsko in koristno. — Zahtevajte
dopošiljatev prospekta od H. Hammerschmid, Ernstbrunn 14 N.-Oe.
Zastopnike pošljemo k Vam. Predvaja se zastoj.

DIABOLO SEPARATOR

Orig. Švedski posnemačniki nedosegljivi v posnemanju in trpežnosti

DIABOLO
Ročne mlekarne
brzoparilniki,
šivalni stroji,
pralni stroji,
gnojnične pumpe
in sodi

Zastopnik za
Podjunsko dolino: **Josip Zirgoj** Globasnitz 16

Zastopniki povsod!
Zelo ugodni plačilni
pogoji!
Zahtevajte brezplačne
prospekte ali neobvezen
obisk našega zastopnika!
DIABOLO
SEPARATOR,
Wien VI.,
Gumpendorferstr. 14

izmerno bogati, samo ne vedo, kaj z bogastvom storiti. Medtem ko strada milijon drugih, ki so brez vsakih sredstev, grozijo velikanske zaloge nakopičenega blaga, da zadušijo svoje posestnike, ki ne morejo več najti kupcev.

Strahovita železniška nesreča na Gornjem Štajerskem. Pretekli teden je med postajama Hinterberg in Göss na progi Celovec—Bruck a. d. Mur zavozil D-vlak na tovorni vlak, ki je stal pred uvoznim signalom postaje Göss. Pri tem so se iztirili in poškodovali lokomotiva, službeni voz, poštni voz in en osebni voz D-vlaka in štirje vagoni tovornega vlaka. Lokomotiva D-vlaka in štirje tovorni vagoni so se prevrnili čez nasip. Pri nesreči je bilo 12 oseb ubitih, 7 močno ranjenih in 4 lahko. Med tednom je zrastle število smrtnih žrtev na 15. Med mrtveci so 3 Madžari in ostali Avstrijci. Zrok nesreče še ni popolnoma dognan. Službojoči uradniki obeh postaj so bili aretirani in dolžijo drug drugega nesreče. Dejstvo je, da je bil prvi signal pred postajo postavljen na prosto vožnjo, tako da ga je strojevodja brzovlaka brez pomisleka prevozil, glavni signal pa je bil postavljen na stoj.

Zahvala.

Ob bridki izgubi našega dragega moža in očeta,
gospoda

Mihaela Gabriel-a
p. d. Tišlarja

se najiskreneje zahvaljujemo vsem za izraze sočutja in posebej onim, ki so rajnemu izkazali zadnjo čast in ga spremili k počitku. Zahvaljujemo se čč. gg. Koširju, Štihu, Holmarju, domačemu kaplanu Kuchlingu za ganljive besede ob grobu, šentjanski in podsinski požarni brambli, pevcem, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.
Spominjajmo se rajnega v molitvi!

Št. Janž v Rožu, dne 19. avgusta 1931.

Žalujejoči ostali.

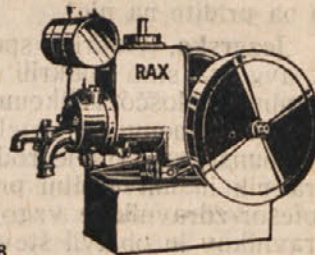
125

VINCENC KRENOS

izprašani podkovni in kovaški mojster za vozove,
trgovanje s stroji,

LOGA VAS, POŠTA VELDEN AM WÜRTHERSEE

Prodaja najbolj
znanih bencinskih
motorjev „Rax“ po
originalnih tovar-
niških cenah. Stro-
kovni nasveti in
pojasnila zastoj.

108

V treh dneh

nekadilec

Pojasnila zastoj!

Sanitas-Depot, Halle a. S. 266 Z. (Deutschland).

*Kranilnica in posojilnica pri Devici
Mariji na Jezeru v Brevaljah,
Mežiška dolina, Jugoslavija*

se priporoča vsem,

ki imajo trgovske zveze z Jugoslavijo,
**za vsakovrstne denarne
transakcije.**

Denar se tudi lahko varno naloži pod
ugodnimi obrestmi.

Uradije se vsak delavnik.
Na vprašanja se odgovarja brezplačno.

103